

Notitie *Versterken openbare ruimte* (Motie 2016-031)

T17.03091

In de Begrotingsraad van 3 november is motie 2016-031 aangenomen. In de commissie Ruimte van 6 december hebben wij u een voorstel als uitwerking van de motie doen toekomen (brief U16.15224, dd. 22 november 2016). De commissie concludeerde dat de informatie onvoldoende was om tot besluitvorming te komen en dat nader overleg tussen wethouder en indieners van de motie gewenst was. Na een oriënterend overleg met vertegenwoordigers van de fracties van Christen Unie, D66 en Leefbaar 3B, is afgesproken de raadsbrief aan te vullen met meer toelichting en twee scenario's. De uitwerking van deze afspraken treft u in deze brief aan.

Bezuinigingen in de afgelopen jaren

In de afgelopen jaren zijn bezuinigingen op de kwaliteit van de openbare ruimte in een oplopende reeks in de meerjarenbegroting doorgevoerd. In raadsinformatiebrief U4.04591 van 16 april 2014 hebben wij u geïnformeerd over de aanpak waarop de bezuinigingen zijn geëffectueerd. Een deel van de bezuinigingen is gerealiseerd door verlaging van de onderhoudsvoorziening gebouwen en vertraging van het onderhoudsprogramma elementenverharding voor wegen. Op onderhoud van asfaltverhardingen is niet bezuinigd in verband met de risico's van kapitaalvernietiging.

Een belangrijk deel van de bezuiniging is gevonden in het groen-onderhoud. Door intensief groen om te vormen tot extensief groen en andere onderhoudsoptimalisaties is een ander beeld ontstaan maar is de kans op verloedering sterk beperkt. Hierdoor is de kans dat deze bezuinigingen op termijn ter discussie worden gesteld gering. Wel zal het lagere onderhoudsniveau als gevolg van de bezuinigingen zichtbaar gaan worden in het maaien, de onkruidbestrijding en het zwerfvuil. Het tijdstip en de mate waarin het zichtbaar gaat worden is sterk afhankelijk van het gebruik en de lokale omstandigheden.

Nieuwe onderhoudscontracten

Op 1 januari 2016 zijn na aanbesteding nieuwe meerjarige groenonderhoudscontracten aangegaan. In de aanbesteding zijn ook structurele en initiële kosten uitgevraagd voor een hoger kwaliteitsniveau op de verschillende activiteiten. Hierdoor is het gedurende de contractperiode, zonder juridische problemen, mogelijk het kwaliteitsniveau in de uitvoering te variëren. Tevens is het hierdoor mogelijk een calculatie te maken van financiële consequenties van variatie in kwaliteitsniveau.

Nieuw integraal beheerplan

In het, recent door uw raad vastgestelde, integrale beheerplan is een financiële doorkijk gegeven. Na vaststelling van het integrale beheerplan gaf dit het volgende beeld.

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Kosten	11.768.523	10.890.697	11.301.746	11.576.394	11.845.899	12.438.716	12.902.814	13.340.990
Begroting	11.854.952	11.570.593	11.610.640	11.848.055	12.251.791	12.555.587	12.859.383	13.163.179
Saldo	86.429	679.896	308.894	271.661	405.892	116.871	-43.431	-177.811

In de meerjarenbegroting 2017-2020 zijn de saldo bedragen afgeraamd. Na verwerking in de begroting geeft dit het volgende financiële beeld.

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Kosten	11.768.523	10.890.697	11.301.746	11.576.394	11.845.899	12.438.716	12.902.814	13.340.990
Begroting	11.768.523	10.890.697	11.301.746	11.576.394	12.251.791	12.555.587	12.859.383	13.163.179
Saldo	0	0	0	0	405.892	116.871	-43.431	-177.811

Hieruit blijkt dat op basis van gelijkblijvend kwaliteitsniveau en geleidelijk toenemende beheerkosten, als gevolg van vervanging van areaal uit de jaren '80-'90, vanaf 2023 een oplopend structureel te kort in de begroting verwacht wordt.

Scenario versterken openbare ruimte

Onderstaande zijn drie scenario's beschreven en geraamd om u een beeld te geven van de impact van de scenario's en de keuzemogelijkheden.

Woonkernen op beeldkwaliteit B

Dit is het scenario dat ook in de brief van 22 november 2016 is beschreven. In dit scenario krijgen de woonkernen een kwaliteitsimpuls op de producten; onkruidbestrijding, zwerfvuil, vegen en maaien. Het buitengebied blijft op het bestaande beeldkwaliteitsniveau C onderhouden worden, evenals de overige producten in de woonkernen. Buiten de woonkernen kan namelijk een minder intensief onderhoudsregime worden overwogen. Verhoging van de kwaliteit op andere producten dan genoemd, dragen maar beperkt bij aan verhoging van het zichtbare kwaliteitsniveau in de openbare ruimte. Deze kwaliteitsimpuls wordt op basis van de huidige contracten gecalculeerd op € 235.000,- per jaar. Dit betreft de jaarlijkse exploitatiekosten. Contractueel is vastgelegd dat een 'nul-beurt' noodzakelijkerwijs voorafgaand aan een kwaliteitsverhoging moet plaatsvinden. Het uitvoeren van een 'nul-beurt' in de winter is goedkoper dan in het voorjaar. Een nul-beurt op een later moment brengt dus hogere éénmalige kosten met zich mee. Uitgaande van een ingangsdatum van 1 januari 2018 bedragen de éénmalige kosten contractueel € 74.250,-. In een overzichtje waarin het effect van het scenario wordt opgeteld bij het financiële meerjarenperspectief van de beheerplannen ziet dat er als volgt uit.

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Kosten	12.102.523	11.125.697	11.536.746	11.811.394	12.080.899	12.673.716	13.137.814	13.575.990
Begroting	11.768.523	10.890.697	11.301.746	11.576.394	12.251.791	12.555.587	12.859.383	13.163.179
Saldo		-309.250	-235.000	-235.000	170.892	-118.129	-278.431	-412.811

Gehele areaal op beeldkwaliteit B

Dit scenario is uitgevraagd, omdat het de verwachting is dat hiermee inzichtelijk gemaakt kan worden wat het verschil is met het voornoemde scenario (woonkernen op beeldkwaliteit B). In het buitengebied is echter overwegend sprake van extensief onderhoud. Bij extensief onderhoud zijn (de beperkte) frequenties van de onderhoudswerkgangen belangrijker, dan de beeldkwaliteit. Verhoging van beeldkwaliteit in het buitengebied betekent dat de frequenties van de werkgangen verhoogd moeten

worden. Verhoging van de frequenties van de werkgangen in het buitengebied is niet wenselijk, omdat dit nadelige gevolgen heeft voor de ecologie en het natuurlijke karakter van het buitengebied. Een scenario waarbij het buitengebied extensief en de woonkernen op beeldkwaliteit B worden onderhouden komt hierdoor nagenoeg geheel overeen met het voornoemde scenario.

Woonkernen op beeldkwaliteit A

Dit scenario is vergelijkbaar met het eerste scenario, maar hierin wordt geen impuls naar beeldkwaliteitsniveau B maar naar beeldkwaliteitsniveau A voorgesteld. Dit scenario gaat uit van de instandhouding van het huidige beeldkwaliteitsniveau C in het buitengebied. De kwaliteitsverhoging naar beeldkwaliteitsniveau A is alleen van toepassing voor de producten; onkruidbestrijding, zwerfvuil, vegen en maaien. De overige producten binnen de woonkernen blijven op beeldkwaliteitsniveau C onderhouden worden. Dit scenario wordt op basis van de huidige contracten gecalculeerd op € 607.000,-. Dit betreft de jaarlijkse exploitatiekosten. Het verschil met het eerste scenario komt vooral tot uitdrukking in de zichtbare details waarmee de belevingswaarde wordt vergroot. Beeldkwaliteit A wordt omschreven als mooi en comfortabel. Contractueel is vastgelegd dat een 'nul-beurt' noodzakelijkerwijs voorafgaand aan een kwaliteitsverhoging moet plaatsvinden. Het uitvoeren van een 'nul-beurt' in de winter is goedkoper dan in het voorjaar. Een nul-beurt op een later moment brengt dus hogere éénmalige kosten met zich mee. Uitgaande van een ingangsdatum van 1 januari 2018 bedragen de éénmalige kosten contractueel € 148.000,-. In een overzichtje gepresenteerd ziet dat er als volgt uit.

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Kosten	12.573.523	11.497.697	11.908.746	12.183.394	12.452.899	13.045.716	13.509.814	13.947.990
Begroting	11.768.523	10.890.697	11.301.746	11.576.394	12.251.791	12.555.587	12.859.383	13.163.179
Saldo		-755.000	-607.000	-607.000	-201.108	-490.129	-650.431	-784.811

Voorkeursscenario

In de brief van 22 november 2016 U16.15224 zijn we uitgegaan van het scenario 'woonkernen op beeldkwaliteit B'. Dit scenario heeft een afgewogen balans tussen kwaliteitsverhoging en kosteneffectiviteit. Het college heeft vooralsnog een voorkeur voor dit scenario, maar is benieuwd naar uw opinie. Gezien de financiële consequenties zal uw voorkeur betrokken worden bij de bespreking van de Kadernota 2018, alvorens wij de raad een voorstel voor definitieve besluitvorming zullen voorleggen.